

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 5 Ιανουαρίου 2022, με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Διαθεσόπουλος, Πρόεδρος, Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος και Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλος.

Για να εξετάσει **α)** την από 29.11.2021 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 2225/1.12.2021 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «πρώτη προσφεύγουσα»), που εδρεύει στ ..., οδός ... αρ. , όπως νόμιμα εκπροσωπείται και **β)** Την από 29.11.2021 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 2221/1.12.2021 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «δεύτερη προσφεύγουσα»), που εδρεύει στ.. ..., επί της ... αριθ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ..., (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...», που άσκησε παρέμβαση επί αμφότερων των ως άνω προσφυγών (εφεξής η «*παρεμβαίνουσα επί της α' και β' προσφυγής*»), εδρεύουσα στ.. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ανώνυμης εταιρείας «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που άσκησε παρέμβαση επί της δεύτερης προσφυγής (εφεξής η «*παρεμβαίνουσα επί της β' προσφυγής*»), εδρεύουσα στ.. ..., οδός ..., αρ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την πρώτη προδικαστική προσφυγή, η πρώτη προσφεύγουσα διώκει την ακύρωση της, κοινοποιηθείσας στις 19.11.2021 υπ' αριθ. πρωτ. ... Απόφασης του Διοικητή της ... περί έγκρισης των πρακτικών τεχνικών και οικονομικών προσφορών και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, καθ' ο μέρος κρίθηκε αποδεκτή η οικονομική προσφορά και αναδείχθηκε προσωρινή

ανάδοχος η εταιρεία «...», στο πλαίσιο της υπ' αρ. ... Διακήρυξης Ανοικτού Διεθνούς Διαγωνισμού για την ανάθεση παροχής μεταφορικών υπηρεσιών γραφειακού εξοπλισμού και υλικών σε Υπηρεσίες της ..., εκτιμώμενης αξίας 125.161,29€ (χωρίς ΦΠΑ), η οποία εστάλη για δημοσίευση στις 02.09.2021 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 09.09.2021 με ΑΔΑΜ ... και στο ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε Συστημικό Αύξοντα Αριθμό:

Με την δεύτερη προδικαστική προσφυγή, η δεύτερη προσφεύγουσα στρέφεται ομοίως κατά της άνω απόφασης του Διοικητή της ..., καθ' ο μέρος κρίθηκαν αποδεκτές οι οικονομικές προσφορές των έτερων δύο διαγωνιζομένων εταιρειών και αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος η εταιρεία ... και β' μειοδότη η εταιρεία ...

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της πρώτης από 29.11.2021 και με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 2225/1.12.2021 προδικαστικής προσφυγής προκύπτει πως έχει καταβληθεί, πληρωθεί και δεσμευθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 625,81 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 29.11.2021 πληρωμή στην Τράπεζα EUROBANK και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»), υπολογιζόμενο επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης άνευ ΦΠΑ, ήτοι €125.161,29.

2. Επειδή, για την άσκηση της δεύτερης από 29.11.2021 και με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 2221/1.12.2021 προδικαστικής προσφυγής προκύπτει πως έχει καταβληθεί, πληρωθεί και δεσμευθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 630 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 29.11.2021 πληρωμή στην Εθνική Τράπεζα και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»), το οποίο υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας

της σύμβασης άνευ ΦΠΑ, ήτοι €125.161,29, συνεπώς το αναλογούν απαιτούμενο παράβολο ανέρχεται στο ποσό των 625,80€ (125.161,29 € X 0,50%). Ως εκ τούτου, το επιπλέον καταβληθέν παράβολο (€4,20) πρέπει, σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως έκβασης της προσφυγής, να επιστραφεί στην πρώτη προσφεύγουσα.

3. Επειδή με την υπ' αρ. ... Διακήρυξη, προκηρύχθηκε ανοικτός διεθνής διαγωνισμός για την ανάθεση παροχής μεταφορικών υπηρεσιών γραφειακού εξοπλισμού και υλικών σε διάφορες Υπηρεσίες της ..., προϋπολογισμού 125.161,29€, πλέον Φ.Π.Α. ύψους 30.038,71€, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής, η οποία διαμορφώνεται συναρτήσει διαφόρων ειδών χρέωσης και συγκεκριμένα βάσει του τύπου που ορίζεται στο άρθρο 3.1.2. της Διακήρυξης (*χαμηλότερη συνολική τιμή P προ Φ.Π.Α.*). Η Διακήρυξη του διαγωνισμού εστάλη για δημοσίευση στις 02.09.2021 στην Υπηρεσία εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 09.09.2021 με ΑΔΑΜ ... και στο ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε Συστημικό Αύξοντα Αριθμό

4. Το αντικείμενο της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 1.3 της Διακήρυξης, συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών μεταφοράς γραφειακού εξοπλισμού και υλικών μεταξύ, αλλά και εντός, των κτιρίων της, όπως λεπτομερώς περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Διακήρυξης. Η σύμβαση υποδιαιρείται σε δύο τμήματα, στο Τμήμα Α' «Παροχή μεταφορικών υπηρεσιών γραφειακού εξοπλισμού και υλικών σε διάφορες Υπηρεσίες της ...», διάρκειας 50 ημερών (το οποίο ανατέθηκε με την υπ' αρ. ... Απόφαση ανάθεσης) και στο Τμήμα Β' «Παροχή μεταφορικών υπηρεσιών γραφειακού εξοπλισμού και υλικών σε διάφορες Υπηρεσίες της ...», διάρκειας τριακοσίων δεκαπέντε (315) ημερών, το οποίο ανατίθεται με την παρούσα διαδικασία, ενώ προσφορές υποβάλλονται μόνο για το Τμήμα Β'. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 08/10/2021 και ώρα 15:00. Στον διεξαχθέντα διαγωνισμό, υπέβαλαν προσφορά οι εδώ προσφεύγουσες και παρεμβαίνουσες τρεις εταιρείες και συγκεκριμένα α) η εταιρεία ... (με α/α προσφοράς ΕΣΗΔΗΣ ...), β) η εταιρεία ... (αριθμός προσφοράς ΕΣΗΔΗΣ ...) και γ) η εταιρεία ... (με α/α προσφοράς ΕΣΗΔΗΣ ...). Με την προσβαλλόμενη απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής, επικυρώθηκαν τα οικεία πρακτικά της Επιτροπής του Διαγωνισμού περί αξιολόγησης δικαιολογητικών

συμμετοχής – τεχνικών και οικονομικών προσφορών, κρίθηκαν αποδεκτές οι προσφορές και των τριών ως άνω εταιρειών, και αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος η εταιρεία ..., ενώ δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας κατατάχθηκε η εταιρεία ... και τρίτη η εταιρεία «...». Η άνω, προσβαλλόμενη με τις υπό εξέταση προσφυγές, απόφαση της αναθέτουσας αρχής κοινοποιήθηκε μέσω του συστήματος «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις συμμετέχουσες εταιρείες στις 19.11.2021.

5. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου του, της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016, οι κρινόμενες υποθέσεις διέπονται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του νόμου αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρο 345, παρ. 1, όπως ισχύει, η δε ΑΕΠΠ, ενώπιον της οποίας ασκήθηκαν οι προσφυγές, είναι αρμόδια για την εξέτασή τους.

6. Επειδή αμφότερες οι προσφυγές έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκαν στις 29.11.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπόψη ότι η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε σε όλους τους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 19.11.2021, ενώ αμφότερες ασκήθηκαν με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017.

7. Επειδή, μετ' εννόμου συμφέροντος ασκούνται αμφότερες οι προδικαστικές προσφυγές. Ειδικώς, η πρώτη προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχθηκε δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης απόφασης, επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση. Επίσης, και η δεύτερη προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή, καταταγείσα τρίτη στη σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή των προσφορών των συνυποψηφίων της και εν προκειμένω στη ζημία από (τυχόν) παράνομη συμμετοχή τους στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους.

8. Επειδή η Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 της παρ. 1 του Ν. 4412/2016, κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας

«επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, αυθημερόν (29.11.2021) τις υπό εξέταση προδικαστικές προσφυγές σε όλους τους συμμετέχοντες, προκειμένου να λάβουν γνώση και να ασκήσουν ενδεχομένως το δικαίωμα παρέμβασής τους επί των προσφυγών.

9. Επειδή κατόπιν της κατάθεσής τους, οι υπό εξέταση προδικαστικές προσφυγές ανατέθηκαν με πράξη της Προέδρου της ΑΕΠΠ στο 1^ο Κλιμάκιο. Ειδικώς, όσον αφορά την πρώτη προδικαστική προσφυγή, με την υπ' αριθ. 2949/2021 Πράξη του Προέδρου του 1^{ου} Κλιμακίου ορίστηκε Εισηγητής και ημερομηνία εξέτασης της και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να καταθέσει τις απόψεις της επ' αυτής. Στη συνέχεια, κατόπιν της αναχρέωσης της υπόθεσης στο παρόν Κλιμάκιο, με την υπ' αριθ. 2971/2021 Πράξη του Προέδρου του 3^{ου} Κλιμακίου ορίστηκε εκ νέου Εισηγήτρια της πρώτης προδικαστικής προσφυγής. Όσον αφορά την δεύτερη προσφυγή με την υπ' αριθ. 2946/2021 Πράξη του Προέδρου του 1^{ου} Κλιμακίου ορίστηκε Εισηγητής και ημερομηνία εξέτασής της και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να καταθέσει τις απόψεις της επ' αυτής. Στη συνέχεια, κατόπιν της αναχρέωσης της υπόθεσης στο παρόν Κλιμάκιο, με την υπ' αριθ. 2972/2021 Πράξη του Προέδρου του 3^{ου} Κλιμακίου, ορίστηκε εκ νέου Εισηγήτρια της υπό εξέταση δεύτερης προδικαστικής προσφυγής.

10. Επειδή, η πρώτη παρεμβαίνουσα επί αμφοτέρων των προσφυγών και αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχος άσκησε εν γένει παραδεκτώς και εμπροθέσμως στις 9-12-2021, ήτοι εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση των προσφυγών, δια κατάθεσης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού τις με ημερομηνία 9-12-2021 παρεμβάσεις της επί της α' και β' προσφυγής. Επειδή η παρέμβαση της δεύτερης παρεμβαίνουσας επί της β' προσφυγής, έχει κατατεθεί στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 10-12-2021, ήτοι πέραν της προβλεπόμενης προθεσμίας των 10 ημερών από την κοινοποίηση σε αυτήν της προσφυγής (29.11.2021), συνεπώς τυγχάνει απορριπτέα ως απαράδεκτη και δεν εξετάζεται στην ουσία της από το παρόν Κλιμάκιο.

11. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις 3.12.2021 ανήρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του Διαγωνισμού τις με αρ. πρωτ. 1107673/3.12.2021

Απόψεις της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού επί αμφότερων των προσφυγών, οι οποίες απεστάλησαν αυθημερόν στην ΑΕΠΠ. Περαιτέρω, στις 06.12.2021 ανήρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού **(α)** τις με αριθ. πρωτ. 1108270/3.12.2021 απόψεις της επί της α' προδικαστικής προσφυγής, στις οποίες κατόπιν παράθεσης σύντομου ιστορικού, ενσωματώνει την οικεία Εισήγηση της Επιτροπής του Διαγωνισμού επί των προβαλλόμενων με την πρώτη προσφυγή λόγων και **(β)** τις από 6.12.2021 (άνευ αρ. πρωτοκόλλου) απόψεις της επί της δεύτερης προσφυγής, στις οποίες, ομοίως, κατόπιν παράθεσης του ιστορικού, ενσωματώνει την Εισήγηση της Επιτροπής του Διαγωνισμού επί των προβαλλόμενων με την δεύτερη προσφυγή αιτιάσεων. Η Αναθέτουσα Αρχή απέστειλε τις άνω απόψεις της επί αμφότερων των προσφυγών, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΑΕΠΠ και σε όλους τους συμμετέχοντες **στις 6.12.2021**. Η πρώτη προσφεύγουσα κατέθεσε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 29.12.2021 το με ίδια ημερομηνία Υπόμνημά της, επί των απόψεων της αναθέτουσας ως και επί της πρώτης παρεμβάσεως, το οποίο ωστόσο δεν λαμβάνεται υπόψη ως εκπροθέσμως υποβληθέν *(πέραν των 5 ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων και της παρεμβάσεως, που έλαβαν χώρα στις 6-12-2021 και 9-12-2021 αντιστοίχως)*, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 του Ν.4412/2016, ως ισχύει μετά την τροποποίηση του με το άρθρο 136 του Ν. 4782/2021. Όσον αφορά τη δεύτερη προσφυγή, εμπροθέσμως η προσφεύγουσα κατέθεσε στις 8-12-2021 το με ίδια ημερομηνία Υπόμνημά της επί των από 6.12.2021 απόψεων της Αναθέτουσας αρχής, ωστόσο τα κατατεθέντα προς αντίκρουση των παρεμβάσεων Υπομνήματά της κατατέθηκαν εκπρόθεσμα στις 15-12-2021 και δεν λαμβάνονται υπόψη.

12. Επειδή με την πρώτη προδικαστική προσφυγή, η πρώτη προσφεύγουσα εταιρεία, καταταγείσα δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας, ισχυρίζεται ότι η προσφορά της ήδη παρεμβαίνουσας και προσωρινής αναδόχου, μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή και χρήζει απόρριψης, ως υπολειπόμενη του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών, όπως το κόστος αυτό υπολογίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία και την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας που ορίζει τα κατώτατα όρια αποδοχών, και ως παραβιάζουσα την ρητή απαίτηση της

διακήρυξης (άρθρα 1.7, 2.2.3.4, 2.4.6) και του νόμου (άρθρο 18 Ν. 4412/2016). Σύμφωνα με την πρώτη προσφεύγουσα, η παρεμβαίνουσα εταιρεία στα πεδία της οικονομικής προσφοράς **P5** [είναι η χρέωση ανά εργατοώρα για αποσυναρμολόγηση, συναρμολόγηση, συσκευασία και μεταφορά ή μετακόμιση από εξειδικευμένο προσωπικό (εξαιρουμένων των γενικών εργατών – φορτοεκφορτωτών) πέραν του κανονικού ωραρίου, μη εργάσιμες ημέρες, εξαιρέσιμες, νυχτερινές και αργίες] όσο και **P6** [είναι η χρέωση ανά εργατοώρα για συναρμολόγηση-αποσυναρμολόγηση ραφιών τύπου *Dexion* και συναφών εργασιών (εξαιρουμένων των γενικών εργατών-φορτοεκφορτωτών) πέραν του κανονικού ωραρίου, μη εργάσιμες ημέρες, εξαιρέσιμες, νυχτερινές και αργίες] προσέφερε τιμή ωρομισθίου υπολειπόμενη του νόμιμου κατώτατου ορίου και δη στο πεδίο **P5** έδωσε τιμή ωρομισθίου **το ποσό των 8,00€** και στο πεδίο **P6 το ποσό των 8,50€**. Πλην, όμως, κατά τους ισχυρισμούς της πρώτης προσφεύγουσας, το άνω ποσό υπολείπεται του νομίμως θεσμοθετημένου, στο μέτρο που το κατώτατο νόμιμο κόστος ωρομισθίου εργάτη, στα πεδία P5 και P6, σύμφωνα τις απαιτήσεις που θέτει η Διακήρυξη, ανέρχεται σε 11,10€, υπολογιζόμενο κατά την προσφεύγουσα, ως εξής: «...*Το κατώτατο ημερομίσθιο για τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας ανέρχεται σε 29,04€ ημερησίως μικτά. Τα ημερομίσθια που δικαιούται ο εργάτης είναι 6 για κάθε εβδομάδα πλήρους απασχόλησης (5νθήμερη εργασία 40 συνολικών ωρών, πλέον 6^{ου} πλασματικού ημερομισθίου). Επομένως, το μικτό ωρομίσθιο του εργάτη υπολογίζεται σε 4,36€ (29,04€ X 6 ημέρες /40 ώρες), ενώ με την προσαύξηση αργίας –Κυριακών και εξαιρέσιμων (75%) - ανέρχεται σε 7,63€ (4,36€ X 75%). Εάν στο ποσό αυτό υπολογιστούν και οι ασφαλιστικές εισφορές (ΙΚΑ εργοδότη 24,69%, ήτοι ποσό 1,88€), το κόστος ωρομισθίου ανέρχεται στο ποσό των 9,51€ και με την αναλογία δωροεπιδομάτων (ποσό 1,59€) το τελικό κόστος ημερομισθίου ανέρχεται στο ποσό των 11,10€*». Συνεπώς, κατά την προσφεύγουσα η προσφορά της παρεμβαίνουσας στο πεδίο P5, ήτοι 8,00€ όσο και στο πεδίο P6, 8,50€, υπολείπεται του κατώτατου νόμιμου ωρομισθίου ανειδίκευτου εργάτη (11,10€), όπως προσδιορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία και την ΕΓΣΣΕ και αντιβαίνει στους όρους της Διακήρυξης (άρθρα 1.7, 2.2.3.4, 2.4.6) και τις προβλέψεις του Ν. 4412/2016.

13. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις με αρ. πρωτ. 1108270/3.12.2021 απόψεις της επί της πρώτης προδικαστικής προσφυγής, κατόπιν παράθεσης σύντομου ιστορικού, ενσωματώνει την οικεία Εισήγηση της Επιτροπής του Διαγωνισμού, αναφέροντας ότι η «.. Επιτροπή παρατήρησε ότι οι προσφορές των δύο εταιρειών (... και ...) ήταν περίπου στο ίδιο επίπεδο τιμών, χωρίς καμία από τις δύο να χαρακτηρίζεται «ασυνήθιστα χαμηλή», ενώ η προσφορά της εταιρείας ...ήταν κατά πολύ υψηλότερη από τις υπόλοιπες, σχεδόν υπερδιπλάσια. Η Επιτροπή προκειμένου να προσδιορίσει εάν η χαμηλότερη προσφορά (με P=15,83€) της εταιρείας ..., είναι αποδεκτή σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης προέβη σε έλεγχο μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ (promitheus.gov.gr) και μέσω του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων – ΚΗΜΔΗΣ στην Αναζήτηση Στοιχείων από 13/6/2017, από όπου διαπιστώνεται ότι η εταιρεία ... έχει συνάψει κατά το 2020 και 2021, παρόμοιες συμβάσεις Προμήθειας Υπηρεσιών Μεταφοράς με τους εξής: ..., ..., ..., Συγκεκριμένα στην Σύμβαση με αριθ. ΑΔΑΜ: ..., όπως έχει συναφθεί μεταξύ της και του, οι τιμές ανθρωποημέρας εργασίας προσωπικού είναι παρόμοιες με αυτές του εν λόγω διαγωνισμού. Όπως φαίνεται και στην ανωτέρω συνημμένη σύμβαση, η τιμή ανθρωποημέρας εργασίας ειδικευμένου εργάτη ανέρχεται στα 59€, δηλαδή 7,38€ ανά ώρα, ανάλογη δηλαδή με την προσφέρουσα τιμή στον παρόντα διαγωνισμό. Ως εκ τούτου η Επιτροπή δεν μπορούσε να προβεί στην απόρριψη της προσφοράς της μειοδότης εταιρείας ως «ασυνήθιστα χαμηλή» ούτε να ενεργοποιήσει τα άρθρα 88 και 89 του Ν. 4412/2016, δεδομένου ότι αυτό δεν προκύπτει από τις τρέχουσες συμβάσεις που η εν λόγω εταιρεία έχει συνάψει με άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου ή Οργανισμούς. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή παρατήρησε ότι η προσφεύγουσα εταιρεία με την υπ' αρ. ... Σύμβαση με την ... για «Παροχή Μεταφορικών Υπηρεσιών στα Γραφεία και τους λοιπούς χώρους της ...», η τιμή για το ημερήσιο κόστος ενός εργάτη για την παροχή ίδιων υπηρεσιών μεταφοράς γραφείων ανέρχεται στα 74€, δηλαδή 9,25€ ανά ώρα. Η συγκεκριμένη τιμή είναι κατά πολύ χαμηλότερη της τρέχουσας προσφοράς της εταιρείας προς την ... (15,45€)». Ήτοι η αναθέτουσα αρχή, αιτιολόγησε την μη ενεργοποίηση των άρθρων 88 του Ν. 4412/2016, στο γεγονός ότι δεν έκρινε ασυνήθιστα χαμηλές τις προσφερθείσες τιμές, οι οποίες (των δύο πρώτων

μειοδοτών) δεν παρουσίαζαν απόκλιση μεταξύ τους, ενώ περαιτέρω προέβη σε έρευνα, στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» και στο ΚΗΜΔΗΣ, σε συμβάσεις παλαιότερων ετών (2020 και 2021) με δημόσιους φορείς, όπου διαπίστωσε ότι η μεν α' μειοδότηρια έχει συνάψει συμβάσεις με φορείς του δημόσιου με παρόμοιες τιμές ανθρωποημέρας με τον νυν διαγωνισμό, η δε β' μειοδότηρια είχε συνάψει σύμβαση, με ημερήσιο κόστος ωρομισθίου εργάτη κατώτερου της τρέχουσας προσφοράς της. .

14. Επειδή η πρώτη παρεμβαίνουσα εταιρεία επί της υπό εξέταση α' προσφυγής, στην παρέμβασή της, κοινή ως προς το περιεχόμενο της και για τις δύο προσφυγές που εξετάζονται, διώκει κατά το αιτητικό της, προφανώς εκ παραδρομής την απόρριψη μόνον της δεύτερης με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 2221/1.12.2021 προσφυγής. Ωστόσο, δεδομένου ότι στο προοίμιο της παρέμβασής της ρητώς δηλώνεται ότι ασκείται κατά της πρώτης προσφεύγουσας, ενώ καθ' ερμηνεία του περιεχομένου της – προβάλλει ισχυρισμούς τόσο κατά της πρώτης με ΓΑΚ ΑΕΠΠ2225/1.12.2021 προσφυγής - γίνεται δεκτό ότι στρέφεται και κατά της υπό εξέταση πρώτης προδικαστικής προσφυγής, διώκουσα την απόρριψή της. Αναφορικά δε με τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς της επί σκοπώ απόρριψης της υπό εξέταση πρώτης προσφυγής, η παρεμβαίνουσα προβαίνει σε υπολογισμούς αναφορικά με την τιμή ωρομισθίου στα πεδία Ρ5 και Ρ6 της οικονομικής προσφοράς, παραθέτοντας προς τούτο σχετικό Πίνακα, και καταλήγοντας πως κατ' αυτήν, το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος για την τιμή της εργατοώρας στα πεδία Ρ5 και Ρ6 ανέρχεται σε 7,47 ευρώ για ανειδίκευτο εργάτη και 7,60 ευρώ για εξειδικευμένο εργάτη *(με υπολογισμό των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών, των δωροεπιδομάτων και του κόστους υπερεργασίας –προσαύξηση 20%)*, ως εκ τούτου η προσφορά της ουδόλως υπολείπεται του κατώτατου νόμιμου εργατικού κόστους. Αναφορικώς δε με το ενδεχόμενο παροχής εργασίας κατά τις αργίες, Κυριακές και εξαιρετέες – ισχυρίζεται ότι, αφενός αποτελεί επιχείρηση που υπάγεται στο ΒΔ 748/1966, δηλαδή επιχείρηση όπου επιτρέπεται η εργασία κατά την Κυριακή και τις αργίες και *αφετέρου ότι εάν χρειαστεί τέτοιου είδους εργασία «...έχει μεριμνήσει ώστε να γίνει μόχλευση είτε ατόμων του Διοικητικού Συμβουλίου, είτε ίσως ακόμη και κάποιων προσώπων εργαζομένων που θα αμειφθούν με*

τίτλο κτήσης, σε κάθε περίπτωση η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών θα είναι απολύτως εξειδικευμένη».

15. Επειδή εφαρμοστέες εν προκειμένω είναι οι διατάξεις των άρθρων 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων», 88 «ΑΣυνήθιστα Χαμηλές προσφορές», 73 «Λόγοι Αποκλεισμού», 92 «Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής», και 95 «Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» του Ν. 4412/2016.

16. Επειδή εφαρμοστέα είναι τα σχετικά άρθρα της Διακήρυξης, όπως τα επικαλούνται τα μέρη και δη τα άρθρα το **άρθρο 1.7** της Διακήρυξης, που περιλαμβάνεται ομοίου περιεχομένου με το άρθρο 18 του Ν. 4412/2016, ρύθμιση, το άρθρο **2.2.3.4.** κατά το οποίο «Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: (α) εάν έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων [...]», το άρθρο **2.2.6** της Διακήρυξης υπό τον τίτλο «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα», όπου ορίζεται ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οι οικονομικοί φορείς: «4) Να διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό για την συναρμολόγηση-αποσυναρμολόγηση, μεταφορά και τοποθέτηση γραφειακού εξοπλισμού και υλικών (εξαιρουμένων των γενικών εργατών – φορτοεκφορτωτών). 5) Να διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό για συναρμολόγηση-αποσυναρμολόγηση ραφιών τύπου *Dexion* και συναφών εργασιών (εξαιρουμένων των γενικών εργατών-φορτοεκφορτωτών)», το άρθρο **2.4.4** της Διακήρυξης υπό τον τίτλο «Περιεχόμενα Φακέλου Οικονομική Προσφορά/Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών», κατά το οποίο «Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο και στο Παράρτημα V: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ της διακήρυξης. Ο οικονομικός φορέας υποβάλλει οικονομική προσφορά για το σύνολο των ζητούμενων υπηρεσιών της σύμβασης.[...] Τιμές: Το τίμημα της προσφοράς κάθε προσφέροντος θα δοθεί με μία και μοναδική τιμή σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις οδηγίες συμπλήρωσης του Παραρτήματος V: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ [...]. Στις

ανωτέρω τιμές της Οικονομικής Προσφοράς συμπεριλαμβάνονται η αμοιβή του Αναδόχου, οι αμοιβές των συνεργατών του, οι αμοιβές του τεχνικού και λοιπού προσωπικού, το οποίο θα απασχοληθεί στο έργο, τα αναλώσιμα και λοιπά υλικά που θα χρησιμοποιηθούν, το κόστος για τα υλικά συσκευασίας και τις λοιπές δαπάνες συσκευασίας (όπως χαρτοκιβώτια, αυτοκόλλητες ταινίες κλπ), οι δαπάνες φορτοεκφόρτωσης, τοποθέτησης και έμφορτης διαδρομής, τα γενικά ή ειδικά για τη συγκεκριμένη περίπτωση έξοδά του, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών και πάσης φύσεως φορολογικών ή άλλων επιβαρύνσεων υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ οιοδήποτε τρίτου ή προστηθέντος και κάθε άλλη δαπάνη ή έξοδο που απαιτείται ή επιβαρύνει τη διεξαγωγή του έργου. Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%. Επισημαίνεται ότι το εκάστοτε ποσοστό Φ.Π.Α. επί τοις εκατό, της ανωτέρω τιμής θα υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα. Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται.[....] Επισημάνσεις: [...] Β) Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος, στα πλαίσια συναρμολόγησης/αποσυναρμολόγησης ραφιών τύπου dexion, ερμαρίων, ντουλαπών, ραφολογιών κλπ απαιτηθεί να προμηθευτεί υλικά ή/και αναλώσιμα που είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση αυτής (όπως για παράδειγμα βίδες, παξιμάδια, γωνίες σύνδεσης κλπ), το κόστος αυτών το αναλαμβάνει η Αναθέτουσα Αρχή, στο πλαίσιο της παρούσας σύμβασης, με την προσκόμιση του σχετικού τιμολογίου αγοράς. Προκειμένου να καταβληθεί στον Ανάδοχο το κόστος του σχετικού τιμολογίου, θα προσκομίζονται στη Δ/ση Προμηθειών, Διαχείρισης Υλικού και Κτιριακών Υποδομών οι σχετικές Βεβαιώσεις των Υπηρεσιών της ότι προχώρησε σε συναρμολόγηση ραφιών τύπου dexion κλπ και προμηθεύτηκε τα περιγραφόμενα στα τιμολόγια αγοράς υλικά/αναλώσιμα. ΣΤ) Αναφορικά με τα απαιτούμενα υλικά για την συσκευασία και την ασφαλή μεταφορά (κιβώτια, ταινία, φούσκες συσκευασίας κλπ) τα διαθέτει ο ανάδοχος και τον επιβαρύνουν. Τα ανωτέρω υλικά μετά την επανατοποθέτηση αρχείων και εξοπλισμού στις τελικές τους θέσεις στο σημείο άφιξης, θα απομακρύνονται από αυτό με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου. Περιλαμβάνεται η υποχρέωση του αναδόχου να εγκιβωτίσει το αρχειακό υλικό με προσοχή, σε χάρτινα κιβώτια που θα κλειστούν με ταινία. Επιπλέον, θα συσκευάζονται κατάλληλα

και με ασφάλεια τα μεταφερόμενα είδη που χρήζουν ειδικής συσκευασίας καθώς και τα είδη που θα του υποδείξει η Αναθέτουσα Αρχή. Τα αρχεία θα συσκευάζονται σε χαρτοκιβώτια του Αναδόχου, και θα επανατοποθετούνται (αφού αποσυσκευασθούν στο σημείο άφιξης) στις ακριβείς θέσεις (σε ράφια βιβλιοθηκών κλπ) που θα υποδεικνύονται από εξουσιοδοτημένα άτομα της Η όλη εργασία συσκευασίας, μεταφοράς, αποσυσκευασίας και τοποθέτησης των αρχείων στις τελικές τους θέσεις, θα γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή ώστε να μην προκληθεί καμία φθορά ή ζημιά σε αυτά. Τα κιβώτια με το αρχειακό υλικό θα πρέπει να φορτωθούν με προσοχή σε κατάλληλο μέσο μεταφοράς του αναδόχου, το οποίο θα πρέπει να κλειδώνει. Τα φορτηγά θα ανοίγονται παρουσία υπαλλήλου της ..., τα κιβώτια θα μεταφέρονται με προσοχή στον προορισμό τους και θα τοποθετούνται σε χώρο που θα υποδείξει ο εντολέας» και το άρθρο 3.1.2 της Διακήρυξης, κατά το οποίο «το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο θα αξιολογήσει την οικονομική προσφορά του κάθε προσφέροντα σύμφωνα με τον κάτωθι τύπο:

$$P = \Sigma.B1(P1) + \Sigma.B2(P2) + \Sigma.B.3(P3) + \Sigma.B.4(P4) + \Sigma.B.5(P5) + \Sigma.B.6(P6) + \Sigma.B.7(P7) + \Sigma.B.8(P8) + \Sigma.B.9(P9) + \Sigma.B.10(P10) + \Sigma.B.11(P11) + \Sigma.B.12(P12) + \Sigma.B.13(P13) + \Sigma.B.14(P14), \text{ όπου:}$$

P είναι η συνολική τιμή του προσφέροντα προ Φ.Π.Α,

Σ.Β.1, Σ.Β.2, Σ.Β.3, ..., Σ.Β.14 είναι οι συντελεστές βαρύτητας για κάθε είδος χρέωσης. Οι τιμές των συντελεστών βαρύτητας παρατίθενται στο Παράρτημα II της παρούσας.

P1 είναι η χρέωση ανά ώρα για τη χρήση ανυψωτικού – αναβατορίου,

P2 είναι η χρέωση ανά ώρα για τη χρήση γερανοφόρου οχήματος για μεταφορά ογκωδών και βαριών αντικειμένων (όπως χρηματοκιβωτίων κλπ),

P3 είναι η χρέωση ανά εργατοώρα για αποσυναρμολόγηση, συναρμολόγηση, συσκευασία και μεταφορά ή μετακόμιση από εξειδικευμένο προσωπικό (εξαιρουμένων των γενικών εργατών – φορτοεκφορτωτών),

P4 είναι η χρέωση ανά εργατοώρα για συναρμολόγηση-αποσυναρμολόγηση ραφιών τύπου *Dexion* και συναφών εργασιών (εξαιρουμένων των γενικών εργατών-φορτοεκφορτωτών).

P5 είναι η χρέωση ανά εργατοώρα για αποσυναρμολόγηση, συναρμολόγηση, συσκευασία και μεταφορά ή μετακόμιση από εξειδικευμένο προσωπικό

(εξαιρουμένων των γενικών εργατών – φορτοεκφορτωτών) πέραν του κανονικού ωραρίου, μη εργάσιμες ημέρες, εξαιρέσιμες, νυχτερινές και αργίες, **P6** είναι η χρέωση ανά εργατοώρα για συναρμολόγηση-αποσυναρμολόγηση ραφιών τύπου *Dexion* και συναφών εργασιών (εξαιρουμένων των γενικών εργατών-φορτοεκφορτωτών) πέραν του κανονικού ωραρίου, μη εργάσιμες ημέρες, εξαιρέσιμες, νυχτερινές και αργίες, P7 [...], P8[.], P9 [...], P10 [..], P11[.], P12 [...], P13 [...], P14 [....]»

17. Επειδή από την επισκόπηση του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης, των προβαλλόμενων με την προσφυγή λόγων, τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής και της παρεμβάσεως, λεκτέα τα εξής: Η προσφεύγουσα επιχειρώντας να υπολογίσει το κατώτατο νόμιμο ωρομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη, κατά τις απαιτήσεις των επίμαχων πεδίων της οικονομικής προσφοράς, ορθώς εκκινεί με βάση υπολογισμού τα 4,36 ευρώ, που αντιστοιχούν στο μικτό ωρομίσθιο του εργάτη (ελλείπει ΣΣΕ για εξειδικευμένους εργάτες), σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία [απόφαση 4241/127/2019 της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «περί καθορισμού κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες της χώρας»]. Ναι μεν, συνυπολογίζει τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και αορίστως επικαλείται και συγκεκριμένη αναλογία δωροεπιδομάτων, πλην όμως, εν συνεχεία η συλλογιστική και οι υπολογισμοί της δεν παρίστανται ορθοί, δικαιολογημένοι και νόμιμοι και ιδίως είναι υποθετικοί και στηρίζονται επί αυθαίρετου ερείσματος. Τούτο, διότι–επιλεκτικά και αυθαίρετα– υπολογίζει μόνον την προσαύξηση της εργασίας κατά την Κυριακή και τις αργίες – εξαιρετέες (75%), χωρίς ουδόλως να αιτιολογεί γιατί επέλεξε ειδικά αυτήν την κατηγορία προσαύξησης, έναντι τριών διακριτών κατηγοριών προσαυξήσεων διαφορετικού ποσοστού εκάστη, ήτοι προσαύξηση απασχόλησης σε νυχτερινές εργάσιμων ημερών (25%) ή προσαύξηση για νυχτερινές ώρες αργιών (100%). Άλλωστε, στα οικεία σημεία της οικονομικής προσφοράς περί των οποίων οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, ήτοι P5 και P6, η αναθέτουσα αδιακρίτως και ομοιογενώς αναφέρθηκε στις 3 ανωτέρω διακριτές κατηγορίες προσαυξήσεων, ζητώντας να δηλωθεί μια ίδια και ενιαία τιμή για κάθε είδους ώρα εργασίας εν γένει προσαυξανόμενης. Ουδόλως η διακήρυξη διευκρίνισε επιμέρους κατηγορίες ωρών που να αντιστοιχούν μονοσήμαντα σε

συγκεκριμένη κατηγορία προσαύξησης και επιπλέον, δεν ανέφερε οπουδήποτε στο κανονιστικό περιεχόμενο της διαδικασίας έστω συγκεκριμένο αριθμό ωρών εργασίας ανά κατηγορία προσαύξησης (δηλαδή, πόσες τυχόν ώρες είναι νυκτερινές καθημερινών, νυκτερινές ή πρωινές αργιών), ώστε να μπορεί εμμέσως και μεσοσταθμικά να συναχθεί με ασφάλεια μέσος συντελεστής προσαύξησης, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει ούτε δυνατότητα ούτε υποχρέωση των διαγωνιζομένων να δηλώσουν τιμή ώρας, αποκρινόμενη σε συγκεκριμένο συντελεστή προσαύξησης. Άρα, κατ' αποτέλεσμα των ανωτέρω, η διακήρυξη ήταν όλως αόριστη και ασαφής ως προς το ποσοστό προσαύξησης που ήταν υπολογιστέο στα ως άνω πεδία, είτε ως συγκεκριμένη προσαύξηση αποδιδόμενη σε συγκεκριμένη κατηγορία προσαυξανόμενων ωρών είτε ως μεσοσταθμικός συντελεστής προσαύξησης επί τη βάσει περισσότερων κατηγοριών προσαυξανόμενων ωρών. Τούτη η αοριστία δεν δύναται να αντιταχθεί έναντι οιοδήποτε διαγωνιζομένου ούτε συνεπώς, είναι δυνατόν να προβληθεί ότι όφειλαν να υπολογίσουν έναν συγκεκριμένο συντελεστή προσαύξησης (αφού τέτοιος συγκεκριμένος συντελεστής από ουδέν στοιχείο προκύπτει), όπως αβάσιμα και υποθετικά προβάλλει η προσφεύγουσα, έχοντας επιλέξει ένα συντελεστή εκ τριών εναλλακτικών, τις οποίες σωρευτικά αφορά το πραγματικό των παραπάνω πεδίων και των 3 διακριτών κατηγοριών ωρών στις οποίες αορίστως αναφέρονται τα πεδία αυτά. Ειδικότερα, οι τιμές P5 και P6 της οικονομικής προσφοράς προβλέπουν, ως προελέχθη, *«χρέωση ανά εργατοώρααπό εξειδικευμένο προσωπικό, (εξαιρουμένων των εργατών φορτοεκφορτωτών) πέραν του κανονικού ωραρίου, μη εργάσιμες ημέρες, εξαιρέσιμες, νυκτερινές και αργίες»*. Περαιτέρω, σε κανένα σημείο της Διακήρυξης ούτε και του εντύπου της οικονομικής προσφοράς και των κάτωθι αυτού επισημάνσεων, δεν προσδιορίζεται ο όρος του εξειδικευμένου προσωπικού (*πως προσδιορίζεται και τι συνεκτιμάται, επί παραδείγματι εάν προσμετράται προϋπηρεσία*), ούτε και οι συνθήκες απασχόλησης (*πλήρης ή μερική απασχόληση*), ούτε εάν στην υπόψη τιμή περιλαμβάνονται και οι τρεις εκ του νόμου προβλεπόμενες προσαυξήσεις (προσαυξήσεις 25% περί νυκτερινής εργασίας, 75% για την εργασία Κυριακών – αργιών, 100% περί νυκτερινής εργασίας και κατά τις αργίες), κάτι που ωστόσο παρίσταται εγγενώς παράλογο, ιδίως όταν σε κανένα σημείο της Διακήρυξης δεν προσδιορίζονται

οι ώρες εργασίας που απαιτούνται για τις επίμαχες τιμές P5 και P6, με αποτέλεσμα να καταλείπεται ευρύ περιθώριο ερμηνείας και επιλογών στους οικονομικούς φορείς, ως εν προκειμένω στην προσφεύγουσα, η οποία κατά την ερμηνεία της επέλεξε την προσαύξηση (75%) περί εργασίας κατά τις αργίες/εξαιρέτες, χωρίς ωστόσο να αιτιολογεί που ερείδεται η επιλογή της αυτή και συνακόλουθα ο επί τη βάσει αυτής υπολογισμός κατώτατου νόμιμου ωρομισθίου ανειδίκευτου εργάτη στα επίμαχα πεδία. Εξάλλου, εάν ήθελε υποτεθεί ότι οι υπολογισμοί της προσφεύγουσας είναι ορθοί και αυτή ορθώς επέλεξε μια κατηγορία προσαύξησης, αυτό θα σήμαινε ότι ο κάθε οικονομικός φορέας θα μπορούσε να επιλέξει την προσαύξηση που κατά την ερμηνεία και οπτική του ισχύει. Όμως, η προσφεύγουσα δεν επικαλείται καν ότι ακόμη και αν λαμβανόταν υπόψη η μικρότερη εκ των τριών που αφορούν τα πεδία ανωτέρω, προσαύξηση, ήτοι αυτή του 25%, η προσφορά του καθ' ου θα ήταν και πάλι χαμηλότερη του νομίμου. Άρα, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ως προβάλλεται, ερείδεται αποκλειστικά στην επιλογή συντελεστή μεγαλύτερου του χαμηλότερου εκ των τριών στους οποίους αδιακρίτως αναφέρονται ομογενώς τα παραπάνω κρίσιμα πεδία και άρα, ερείδεται επί εκ της προσφεύγουσας αυθαίρετη και υποθετική επιλογή και συστολή του πραγματικού των ως άνω πεδίων. Εξάλλου, η ασάφεια του συγκεκριμένου όρου και η εξαιρετικά γενικευμένη διατύπωσή του, συνδυαστικώς θεωρούμενη με την παντελή έλλειψη αναφοράς της Διακήρυξης στον τρόπο υπολογισμού του ωρομισθίου στα επίμαχα πεδία – αφού ουδεμία αναφορά υπάρχει περί του εάν απαιτηθεί εργασία νυχτερινή ή νυχτερινή και κατά τις αργίες και εάν και πότε ενδεχομένως και για πόσες ώρες θα απαιτηθεί κάτι τέτοιο – πέραν του ότι καθιστά αδύνατη την υποβολή παραδεκτών και συγκρίσιμων προσφορών στα υπόψη πεδία-, δεν δύναται να ερμηνευθεί σε βάρος των διαγωνιζομένων, αφού η αναθέτουσα αρχή όφειλε να είχε εκφραστεί σαφέστερα. Συνεπώς παρίσταται αυθαίρετη και παντελώς αναιτιολόγητη η επιλογή από την προσφεύγουσα μίας εκ των τριών προβλεπομένων προσαυξήσεων, έναντι των άλλων προκειμένου να προβεί στον υπολογισμό του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους στις επίμαχες τιμές P5 και P6, όταν μάλιστα η προσφορά κατά της οποίας βάλει έχει και αυτή υπολογίσει ένα είδος προσαύξησης στην προσφερθείσα τιμή της (προσαύξηση του κόστους υπερεργασίας). Επομένως, ενόψει της προεκτεθείσας ασάφειας του

κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού ως προς τις ισχύουσες στις επίμαχες τιμές προσαιτήσεις και τον τρόπο υπολογισμού της, ως και του επιλεκτικού εκ της προσφεύγουσας υπολογισμού μίας εξ αυτών, δεν δύναται να υποστηριχθεί βασίμως ότι ο εκ μέρους της τελευταίας υπολογισμός των τιμών στα πεδία P5 και P6 ανταποκρίνεται στο ελάχιστο νόμιμο ωρομίσθιο εργάτη, κατά τρόπο ώστε η προσφορά της παρεμβαίνουσας να υπολείπεται αυτού. Κατόπιν των ανωτέρω, η πρώτη προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η παρέμβαση επ' αυτής.

18. Επειδή με τη **δεύτερη** προδικαστική προσφυγή, η δεύτερη προσφεύγουσα, καταταγείσα τρίτη σε σειρά μειοδοσίας, ισχυρίζεται ότι οι προσφορές των συνδιαγωνιζομένων εταιρειών, νυν παρεμβαινουσών και δη της αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου και της καταταγείσας δεύτερης σε σειρά μειοδοσίας παρίστανται ασυνήθιστα χαμηλές σε όλα τα πεδία της οικονομικής προσφοράς (P1 έως P14) και συνεπεία τούτου η αναθέτουσα αρχή όφειλε να καλέσει τις άνω εταιρείες προς εξήγηση των προσφερόμενων τιμών, κατά τη διάταξη του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016. Ειδικότερα, προς υποστήριξη των ισχυρισμών της για τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές των έτερων δύο διαγωνιζομένων εταιρειών, η δεύτερη προσφεύγουσα παραθέτει συγκριτικό πίνακα, όπου σε κάθε απαιτούμενο πεδίο της οικονομικής προσφοράς (P1, P2, κλπ) αναφέρει το μέσο κόστος στην αγορά κατά την εκτίμησή της και τις αντίστοιχες τιμές που έχουν προσφέρει οι νυν παρεμβαίνουσες, ισχυριζόμενη ότι αυτές είναι ασυνήθιστα χαμηλές, ως εκ τούτου η αναθέτουσα αρχή όφειλε να ενεργοποιήσει το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016 και να κληθούν οι ανταγωνίστριες εταιρείες προς παροχή διευκρινίσεων, η δε διακριτική ευχέρεια που της παρέχεται εκ του νόμου είναι ελεγκτέα ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της.

19. Επειδή συγκεκριμένα για τις τιμές P1 και P2 που αφορούν στην χρέωση ανά ώρα για την χρήση ανυψωτικού αναβατορίου και για τη χρήση γερανοφόρου οχήματος αντίστοιχα, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η μέση τιμή στην αγορά για μίσθωση ανυψωτικού ανέρχεται στα 60 ευρώ, ενώ για μίσθωση γερανοφόρου στα 50 ευρώ και ότι οι προσφορές των συν διαγωνιζομένων εταιρειών είναι εξόφθαλμα χαμηλές (η προσωρινή ανάδοχος για τις τιμές P1 και P2 έδωσε προσφορά 15€, η β' μειοδότρια 10 και 14€ αντίστοιχα). Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι οι άνω ισχυρισμοί της

προσφεύγουσας περί «μέσης τιμής στην αγορά» προβάλλονται γενικόλογα, αναπόδεικτα, υποθετικά και αόριστα, χωρίς να προσκομίζονται αποδεικτικά στοιχεία και έγγραφα που να αποδεικνύουν και να τεκμηριώνουν τους ισχυρισμούς της. Περαιτέρω για τις τιμές Ρ3 έως Ρ6 η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, δεδομένου ότι κατά την Διακήρυξη απαιτείται εξειδικευμένο προσωπικό και αποκλείονται ρητώς γενικοί εργάτες – φορτοεκφορτωτές, και κατά τους ισχυρισμούς της το ωρομίσθιο εξειδικευμένου εργάτη ανέρχεται σε 8€ τουλάχιστον *(χωρίς ωστόσο να προσδιορίζει ειδικώς και συγκεκριμένα πως εξάγει αυτήν την τιμή, ελλείπει ΣΣΕ που να δεσμεύει τον εργοδότη)* οι προσφερόμενες τιμές από τις δύο παρεμβαίνουσες εταιρείες είναι, κατά τους ισχυρισμούς της, οριακά χαμηλότερες από το μέσο κόστος ανά εργατώρα κατά τις συνθήκες της ελληνικής αγοράς για τον εξειδικευμένο εργάτη. Ωστόσο, ουδόλως προσδιορίζει η προσφεύγουσα πως υπολογίζει το «μέσο» κόστος εργατώρας εξειδικευμένου εργάτη, καθιστώντας έτσι τους οικείους ισχυρισμούς της προδήλως αόριστους και ανεπίδεκτους εκτιμήσεως. Περαιτέρω και όσον αφορά τις τιμές Ρ7 έως και Ρ10 σχετικά με την τιμή ανά δρομολόγιο εντός ... με μεταφορικό μέσο, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσφερθείσα τιμή εκ μέρους της προσωρινής αναδόχου (25 ευρώ για δρομολόγιο εντός Αττικής με μεταφορικό μέσο έως 20 κυβικά και 50 ευρώ με μεταφορικό μέσο από 20 κυβικά και πάνω) είναι εξαιρετικά και ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τη «μέση τιμή της αγοράς», η οποία ανέρχεται κατά τους υπολογισμούς της σε περίπου 80€, συμπεριλαμβανόμενου οδηγού, κόστους καυσίμων και επιμέρους εξόδων συντήρησης (ΚΤΕΟ, ασφάλεια, τέλη). Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι και η β' μειοδότρια προσφέρει ασυνήθιστα χαμηλή τιμή, καθώς κατά το υποβληθέν ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης, προκύπτει ότι μισθώνει τουλάχιστον το 50% των φορτηγών με ημερήσιο μίσθωμα 80€, και στην επίμαχη τιμή της προσφοράς της, που αφορά δρομολόγιο εντός Αττικής δηλώνει 40€ ανά δρομολόγιο, ήτοι το ήμισυ του κόστους για την ημερήσια μίσθωση των επίμαχων οχημάτων. Ομοίως οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας προβάλλονται γενικόλογα και αναπόδεικτα, χωρίς την παραμικρή θεμελίωση του «μέσου κόστους» που κατά την εκτίμησή της ανέρχεται σε 80 ευρώ, χωρίς να προσκομίζει ή να επικαλείται κάποιο δείκτη τιμών ή συγκριτικά στοιχεία αγοράς. Τέλος, ομοίως αναπόδεικτα και χωρίς την προσκόμιση ενδεικτικών στοιχείων κοστολόγησης, προβάλλονται

και οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί ασυνήθιστα χαμηλών των ανταγωνιστριών της στα πεδία P10 έως P14, που αφορούν τιμή ανά δρομολόγιο και ανά χιλιόμετρο για μεταφορές εντός και εκτός Αττικής, με μεταφορικό μέσο ωφέλιμου φορτίου έως 10m³, από 10 – 20 m³, από 20 – 30 m³ και άνω των 30 m³, όπου σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της η προσφορά της β' μειοδότης είναι αυταπόδεικτα ζημιογόνα και δεν αφήνει περιθώριο κέρδους, ενώ για την προσωρινή ανάδοχο δηλώνει ότι προσφέρει υπέρογκες αμοιβές, περιερχόμενη ούτως σε πρόδηλη αντίφαση ως προς τους ισχυρισμούς της περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της τελευταίας. Άλλωστε, κατ' άρ. 367 Ν. 4412/2016, το βάρος ορισμένης επίκλησης και απόδειξης των ισχυρισμών του, το φέρει ο προσφεύγων.

20. Επειδή στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής.

Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.

2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί υπεργολαβίας, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2.

Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18.

4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Αν η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5. Εφόσον ζητηθεί, η ΕΑΑΔΗΣΥ θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που η Ελλάδα έχει στη διάθεσή της, όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται ως προς τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παρ. 2.

5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.

6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών. Με την ανωτέρω προβλεπόμενη απόφαση δύναται να ορίζονται οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από την εφαρμογή κάποιων εκ των αναφερόμενων σε αυτήν κριτηρίων.»

21. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, η αναθέτουσα αρχή οφείλει καταρχήν να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες σε διαγωνισμό οικονομικές προσφορές είναι *ασυνήθιστα χαμηλές*. Η ενεργοποίηση του μηχανισμού του ως άνω άρθρου 88, ήτοι η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει τη σοβαρότητα μιας προσφοράς, εξαρτάται από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της. Τούτο, δοθέντος ότι η Οδηγία 2014/24/ΕΕ δεν καθορίζει μέθοδο υπολογισμού των *ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών*. Επομένως, μόνον εφόσον προκύπτουν πράγματι τέτοιες αμφιβολίες, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει τις διευκρινίσεις που θεωρεί ενδεδειγμένες ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, σε περίπτωση κατά την οποία η *προσφορά* δεν φαίνεται *ασυνήθιστα χαμηλή*, το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται. Περαιτέρω, σύμφωνα με το καθιερούμενο από το εν λόγω άρθρο 88 σύστημα εντοπισμού και ελέγχου των *ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών*, η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως (*prima facie*) εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι - «φαίνονται» κατά τη διατύπωση της παρ. 1 του αυτού άρθρου (και της αντίστοιχης παρ. 1 του άρθρου 69 της κοινοτικής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)- *ασυνήθιστα χαμηλές*. Ως εκ τούτου, η έκταση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, την οποία υπέχει η αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση που εκτιμά ότι η οικονομική *προσφορά* δεν φαίνεται *ασυνήθιστα χαμηλή*, είναι περιορισμένη και, εντεύθεν, δεν υποχρεούται να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της σύνθεσης

κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί *ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά*. Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή οφείλει κατ' αρχάς να εξετάσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι *ασυνήθιστα χαμηλές*. Εάν οι υποβληθείσες προσφορές δεν περιέχουν τέτοια ένδειξη και, συνεπώς, δεν φαίνονται *ασυνήθιστα χαμηλές*, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης (πρβλ. *αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης: της 10ης Σεπτεμβρίου 2019, T-741/17, TRASYS International EEIG και Axianseu-Digital Solutions SA κατά Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας, EASA, σκ. 42-46, της 26ης Απριλίου 2018, T-752/15, European Dynamics Luxembourg SA και Ευρωπαϊκή Δυναμική-Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ κατά Επιτροπής, σκ. 69-72 και 74-75, της 4ης Ιουλίου 2017, T-392/15, European Dynamics Luxembourg SA, και αποφάσεις ΕΛΣ 1325/2019,525 , 1345/2018*). Κατ' ακολουθίαν τούτων, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει κατ' αρχήν ευρεία διακριτική ευχέρεια, κατ' εκτίμηση ιδίως της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς κάθε διαγωνιζόμενου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη του έργου, αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές, να χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική *προσφορά* ως *ασυνήθιστα χαμηλή*, υποχρεούμενη, όμως, στην περίπτωση αυτή να καλέσει προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων ως προς τη σύνθεση της προσφοράς τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την οικονομική *προσφορά* κρίνει ως *ασυνήθιστα χαμηλή*. Εξάλλου, σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής *ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς* εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Ως ουσιώδεις δε, θεωρούνται όχι οι ισχυρισμοί, οι οποίοι ερείδονται σε αριθμητικά δεδομένα της οικονομικής προσφοράς του παραπονούμενου, αλλά αυτοί με τους οποίους γίνεται επίκληση, προς τεκμηρίωση των υπολογισμών αυτών, συγκεκριμένων αριθμητικών δεδομένων και κοστολογήσιμων στοιχείων των πληττόμενων οικονομικών προσφορών ως προς τις κατά περίπτωση προσφερόμενες τιμές των απαιτούμενων υλικών και εργασιών του δημοπρατούμενου έργου σε

συσχέτιση με την προϋπολογισθείσα δαπάνη του και τα οριζόμενα στην εργατική νομοθεσία, καθώς και με τυχόν απόκλιση των προσφερόμενων επιμέρους τιμών από τις κρατούσες στην αγορά οικείες τιμές (βλ. *Ε.Α. ΣΤΕ 12/2020*, *165/2020* κ.α.).

22. Επειδή λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναθέτουσα αρχή διαθέτει την αρμοδιότητα να κρίνει το “*ασυνήθιστα χαμηλό ύψος*” μιας *προσφοράς* και υποχρεούται μόνο στην απάντηση σε ουσιώδεις σχετικούς ισχυρισμούς των διαγωνιζομένων, σύμφωνα με όσα αναφέρονται ανωτέρω, καθώς και ότι δεν προκύπτει από το φάκελο της υπόθεσης ότι είχαν διατυπωθεί τέτοιοι ισχυρισμοί από την προσφεύγουσα εταιρεία ή άλλον διαγωνιζόμενο ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, κρίνει ότι η τελευταία δεν υποχρεούνταν να εφαρμόσει τη διαγραφόμενη στο *άρθρο 88 του ν. 4412/2016* διαδικασία παροχής εξηγήσεων προς τις λοιπές, ως άνω, μειοδότες εταιρείες. Εξάλλου, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η αναθέτουσα αρχή αιτιολογεί επαρκώς την κρίση της περί μη ενεργοποίησης του άρθρου 88, αναφέροντας ότι οι προσφορές των δύο πρώτων μειοδοτών κυμαίνονταν στα ίδια επίπεδα, ενώ περαιτέρω κατόπιν έρευνάς της διεπίστωσε ότι οι δύο πρώτες μειοδότες εταιρείες είχαν συνάψει συμβάσεις με έτερους φορείς του δημοσίου με τιμές που κυμαίνονταν στα ίδια (ή και σε κατώτερα επίπεδα) με τις νυν προσφερθείσες. Επειδή, τέλος, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών των ανταγωνιστριών της εταιρειών είναι προδήλως αόριστοι και αναπόδεικτοι, δοθέντος ότι η προσφεύγουσα ουδέν στοιχείο εισφέρει περί του υπολογισμού του «μέσου κόστους της ελληνικής αγοράς» που επικαλείται ως προς τις περισσότερες τιμές, ουδόλως αναφέρει πως υπολογίζει το κατώτατο νόμιμο ωρομίσθιο εξειδικευμένου εργάτη, όταν μάλιστα και η ίδια συνομολογεί ότι δεν υφίσταται σχετική ΣΣΕ, ούτε παραθέτει συγκεκριμένα αριθμητικά δεδομένα και κοστολογούμενα στοιχεία που να τεκμηριώνουν τους ισχυρισμούς της. Κατ’ ακολουθίαν, δεν προκύπτει ότι η Αναθέτουσα Αρχή κατ’ ενάσκηση της διακριτικής της ευχέρειας υπερέβη τα άκρα όρια αυτής, απορριπτομένων των όσων περί του αντιθέτου προβάλλει η προσφεύγουσα. Εξάλλου, βλ. ανωτέρω, ακριβώς επειδή το βάρος ορισμένης επίκλησης και απόδειξης των ισχυρισμών της προσφυγής, το φέρει ο προσφεύγων, χωρίς η ΑΕΠΠ να δύναται να επεκταθεί επ’ ευκαιρίας της προσφυγής του σε αυτεπάγγελτο έλεγχο πέραν όσων επικαλείται κατ’

ορισμένο τρόπο και αποδεικνύει, επί περιπτώσεως, όπως η προκειμένη, περί προσβολής απόφασης της αναθέτουσας επί τη βάσει ότι δεν έκρινε ως καταρχήν ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και ούτως δεν εφάρμοσε τη διαδικασία του άρ. 88 Ν. 4412/2016, ο προσφεύγων να μην δεν οφείλει να αποδείξει άνευ ετέρου ζημιογόνο χαρακτήρα της καθ' ης προσφοράς, αλλά αν μη τι άλλο οφείλει να παρουσιάσει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η προσφορά αποκλίνει αντικειμενικά και κατ' εμφανή τρόπο από τις αντίστοιχες και συγκρίσιμες τιμές αγοράς και το εύλογο κόστος που αυτές διαμορφώνουν. Τέτοια απόδειξη εν προκειμένω ουδόλως έλαβε χώρα, πέραν των αόριστων και αναπόδεικτων ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Ως εκ τούτου η υπό εξέταση δεύτερη προσφυγή πρέπει να απορριφθεί. Να γίνει δεκτή η πρώτη παρέμβαση. Να απορριφθεί η δεύτερη παρέμβαση ως εκπροθέσμως και συνεπώς απαράδεκτως ασκηθείσα.

23. Επειδή, επομένως, πρέπει να απορριφθεί η πρώτη Προδικαστική Προσφυγή, να γίνει δε δεκτή η κατ' αυτής Παρέμβαση. Να απορριφθεί η δεύτερη Προδικαστική Προσφυγή, να γίνει δεκτή η πρώτη κατ' αυτής παρέμβαση. Να απορριφθεί η δεύτερη κατ' αυτής Παρέμβαση ως εκπροθέσμως ασκηθείσα.

24. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη πρέπει να καταπέσουν τα παράβολα της πρώτης και της δεύτερης προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την πρώτη, από 29.11.2021 και με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 2225/2.12.2021 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας «...».

Απορρίπτει την δεύτερη, από 29.11.2021 και με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 2221/2.12.2021 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας «.....».

Δέχεται την παρέμβαση κατά της πρώτης προσφυγής.

Δέχεται την πρώτη παρέμβαση επί της β' προσφυγής.

Απορρίπτει την δεύτερη παρέμβαση επί της β' προσφυγής ως απαράδεκτη.

Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος από την πρώτη προσφεύγουσα παραβόλου.

Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος από τη δεύτερη προσφεύγουσα παραβόλου.

Αριθμός Αποφάσεων: 105 και 106/2022

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2022 και εκδόθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΜΙΧΑΗΛ ΔΙΑΘΕΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΕΤΡΟΥ